

KOMISJA
EUROPEJSKA

Strasburg, dnia 16.4.2019 r.
COM(2019) 186 final

ANNEXES 1 to 2

ZAŁĄCZNIKI

do

**KOMUNIKATU KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY
EUROPEJSKIEJ, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-
SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW**

Skuteczniejsze podejmowanie decyzji w dziedzinie polityki społecznej:

**obszary, w których można wprowadzić na większą skalę głosowanie większością
kwalifikowaną**

Załącznik 1: Rys historyczny

W myśl Traktatów UE ma misję społeczną. Tak było od samego początku, chociaż opracowanie szczegółowych przepisów UE przebiegało stopniowo: szeroko pojęta polityka społeczna rozpoczęła się od zapewnienia integracji rynkowej, ale rozwinęła się w kierunku realizacji celów społecznych jako takich. W ciągu 60 lat integracji europejskiej polityka społeczna stawała się coraz bardziej centralną kwestią dla UE, co znalazło odzwierciedlenie w kolejnych zmianach Traktatów.

W **traktacie rzymskim** (1957) większość uprawnień w zakresie polityki społecznej pozostawała poza zakresem działań Wspólnoty; ograniczały się one do wspierania ścisłej współpracy między państwami członkowskimi z wykorzystaniem Europejskiego Funduszu Społecznego. Komisja mogła wydawać opinie w dziedzinie zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu pracy. W traktacie wprowadzono swobodę przepływu pracowników oraz obowiązek przyjęcia środków służących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W tych dziedzinach decyzje były podejmowane jednomyślnie w Radzie; Parlament nie odgrywał żadnej roli.

Polityka społeczna rozwinęła się wraz z przyjęciem **Jednolitego aktu europejskiego** w 1986 r., który stworzył możliwości przyjęcia minimalnych wymogów w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa pracowników; Rada stanowiła większością kwalifikowaną we współpracy z Parlamentem.

Obszary działań UE w zakresie polityki społecznej zostały rozszerzone na mocy protokołu społecznego z 1992 r. dołączonego do **traktatu z Maastricht** i pozostały zasadniczo bez zmian do chwili obecnej. Protokół społeczny przewidywał **głosowanie większością kwalifikowaną** w dziedzinie:

- warunków pracy;
- informowania pracowników i przeprowadzania z nimi konsultacji;
- równości szans mężczyzn i kobiet; oraz
- integracji osób wyłączonych z rynku pracy.

Rada miała głosować **jednomyślnie** w kwestiach dotyczących:

- zabezpieczenia społecznego i ochrony socjalnej pracowników;
- zwolnień;
- reprezentacji i obrony zbiorowej interesów pracowników i pracodawców, w tym współdecydowania; oraz
- warunków zatrudnienia obywateli państw trzecich legalnie przebywających na terytorium UE.

W powyższych obszarach zasięgano opinii Parlamentu (obecnie jest to specjalna procedura ustawodawcza). Wyraźnie **wyłączone** były kwestie:

- wynagrodzeń;
- prawa do zrzeszania się;
- prawa do strajku; oraz

- prawa lokautu.

Protokół został włączony do **traktatu z Amsterdamu** w 1997 r., w związku z czym zaczął mieć zastosowanie do wszystkich państw członkowskich i stanowił podstawę obecnego tytułu X TFUE. Powstała w ten sposób nowa podstawa prawna mająca na celu zwalczanie dyskryminacji, obowiązująca do dzisiaj: art. 13 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (obecny art. 19 ust. 1 TFUE) stanowi, że Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po zasięgnięciu opinii Parlamentu, może podjąć odpowiednie działania w celu zwalczania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność lub orientację seksualną.

Traktat z Nicei w 2001 r. wprowadził dwa nowe obszary współpracy w art. 137 (obecnie art. 153 ust. 1 lit. j) i k) TFUE), przyznając Unii uprawnienia do wspierania i uzupełniania działań państw członkowskich w dziedzinach:

- zwalczania wykluczenia społecznego; oraz
- modernizacji systemów ochrony socjalnej.

W traktacie tym nie przewidziano uprawnień do przyjmowania dyrektyw określających minimalne standardy w tych dziedzinach¹. Ponadto Traktat nie zmienił żadnego z obowiązujących wymogów jednomyślności w dziedzinie polityki społecznej, ale za to wprowadził specjalną **klauzulę pomostową** (obecnie w art. 153 ust. 2 TFUE).

Zgodnie z **Traktatem z Lizbony** (który wszedł w życie w dniu 1 grudnia 2009 r.) jednym z celów Unii jest dążenie do stworzenia społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności. Przyjmowanie środków dotyczących **koordynacji zabezpieczenia społecznego w kontekście swobodnego przepływu pracowników** (art. 48 TFUE) zostało objęte głosowaniem większością kwalifikowaną i zwykłą procedurą ustawodawczą zamiast jednomyślności.

Wymogi dotyczące jednomyślności i zasięgania opinii Parlamentu zostały utrzymane w następujących obszarach (obecnie objętych art. 153 ust. 1 lit. c), d), f) i g) oraz art. 19 TFUE):

- zabezpieczenie społeczne i ochrona socjalna pracowników (poza sytuacjami transgranicznymi);
- zwolnienia;
- reprezentacja i obrona zbiorowa interesów pracowników i pracodawców, w tym współdecydowanie;
- warunki zatrudnienia obywateli państw trzecich legalnie przebywających na terytorium UE; oraz
- środki zwalczania dyskryminacji.

Jednocześnie w art. 48 ust. 7 TFUE wprowadzono **ogólną klauzulę pomostową**, co stworzyło możliwość zmiany jednomyślności na większość kwalifikowaną lub specjalnej procedury ustawodawczej na zwykłą procedurę ustawodawczą w obszarach niepodlegających

¹ Dziedzina zabezpieczenia społecznego i ochrony socjalnej pracowników (art. 153 ust. 1 lit. c) TFUE) pokrywa się z dziedziną modernizacji systemów ochrony socjalnej (art. 153 ust. 1 lit. k) TFUE). W takich przypadkach lit. k) przewiduje zasadę pierwszeństwa, która pozostaje bez uszczerbku dla lit. c).

specjalnej klauzuli pomostowej, takich jak niedyskryminacja, zabezpieczenie społeczne i ochrona socjalna pracowników.

Załącznik 2: Akty prawne zaproponowane w dziedzinie polityki społecznej, 2014–2019

Komisja przedstawiła 27 wniosków ustawodawczych dotyczących modernizacji społecznej gospodarki rynkowej w UE oraz osiągnięcia przez Europę ratingu społecznego „AAA”. Osiągnięto porozumienie co do 24 z nich, a pozostałe trzy są nadal przedmiotem dyskusji.

Nr	Tytuł skrócony	Publikacja
1	Rozporządzenie (UE) 2015/779 zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1304/2013 w zakresie dodatkowej kwoty początkowych płatności zaliczkowych wypłacanych na rzecz programów operacyjnych wspieranych w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych	Dz.U. L 126 z 21.5.2015, s. 1
2	Zalecenie Rady w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy	Dz.U. C 67 z 20.2.2016, s. 1
3	Decyzja Rady (UE) 2015/1848 w sprawie wytycznych dotyczących polityk zatrudnienia państw członkowskich na rok 2015	Dz.U. L 268 z 15.10.2015, s. 28
4	Decyzja Rady (UE) 2016/1838 w sprawie wytycznych dotyczących polityk zatrudnienia państw członkowskich na rok 2016	Dz.U. L 280 z 18.10.2016, s. 30
5	Dyrektywa (UE) 2017/2398 zmieniająca dyrektywę 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy	Dz.U. L 345 z 27.12.2017, s. 87
6	Zalecenie Rady w sprawie europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie i uchylające zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie	Dz.U. C 189 z 15.6.2017, s. 15
7	Zalecenie Rady w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych	Dz.U. C 484 z 24.12.2016, s. 1
8	Dyrektywa (UE) 2017/159 wdrażająca Umowę w sprawie wdrożenia Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej pracy w sektorze rybołówstwa z 2007 r. zawartą dnia 21 maja 2012 r. między Generalną Konfederacją Spółdzielni Rolniczych przy Unii Europejskiej (COGECA), Europejską Federacją Pracowników Transportu (ETF) oraz Stowarzyszeniem Krajowych Organizacji Przedsiębiorstw w Sektorze Rybołówstwa w Unii Europejskiej (Europêche)	Dz.U. L 25 z 31.1.2017, s. 12
9	Dyrektywa (UE) 2018/957 zmieniająca dyrektywę 96/71/WE dotyczącą delegowania pracowników w ramach świadczenia usług	Dz.U. L 173 z 9.7.2018, s. 16
10	Rozporządzenie (UE) 2017/2305 zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do zmian zasobów na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz zasobów na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” i na cel „Europejska współpraca terytorialna”	Dz.U. L 335 z 15.12.2017, s. 1
11	Dyrektywa (UE) 2018/131 wdrażająca Umowę zawartą między Stowarzyszeniem Armatorów Wspólnoty Europejskiej (ECSA) a Europejską Federacją Pracowników Transportu (ETF) w sprawie zmiany dyrektywy Rady 2009/13/WE zgodnie z wprowadzonymi w 2014 r. poprawkami do Konwencji o pracy na morzu z 2006 r., zatwierdzonymi przez Międzynarodową Konferencję Pracy w dniu 11 czerwca 2014 r.	Dz.U. L 22 z 26.1.2018, s. 28
12	Zalecenie Rady w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności	Dz.U. C 153

	przygotowania zawodowego	z 2.5.2018, s. 1
13	Decyzja (UE) 2018/646 w sprawie wspólnych ram mających na celu świadczenie lepszej jakości usług w zakresie umiejętności i kwalifikacji (Europass), uchylająca decyzję nr 2241/2004/WE	Dz.U. L 112 z 2.5.2018, s. 42
14	Decyzja Rady (UE) 2018/1215 w sprawie wytycznych dotyczących polityk zatrudnienia państw członkowskich	Dz.U. L 224 z 5.9.2018, s. 4
15	Rozporządzenie (UE) 2019/128 ustanawiające Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 337/75	Dz.U. L 30 z 31.1.2019, s. 90
16	Rozporządzenie (UE) 2019/127 ustanawiające Europejską Fundację na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound) i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1365/75	Dz.U. L 30 z 31.1.2019, s. 74
17	Rozporządzenie (UE) 2019/126 ustanawiające Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 2062/94	Dz.U. L 30 z 31.1.2019, s. 58
18	Dyrektywa (UE) 2019/130 zmieniająca dyrektywę 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy (część II)	Dz.U. L 30 z 31.1.2019, s. 112
19	Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w odniesieniu do wymogów dostępności produktów i usług	COM(2015) 615
20	Wniosek dotyczący rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie (WE) nr 987/2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004	COM(2016) 815
21	Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów oraz uchylającej dyrektywę Rady 2010/18/UE	COM(2017) 253
22	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przejrzystych i przewidywalnych warunków pracy w Unii Europejskiej	COM(2017) 797
23	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Europejski Urząd ds. Pracy	COM(2018) 131
24	Wniosek dotyczący zalecenia w sprawie dostępu pracowników oraz osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej	COM(2018) 132
25	Wniosek dotyczący dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy (część III)	COM(2018) 171
26	Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EFG)	COM(2018) 380
27	Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)	COM(2018) 382